

แบบการเสนอเค้าโครงผลงาน

(ระดับชำนาญการ)

.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลบุคคล/ตำแหน่ง

ชื่อผู้ขอประเมิน.....นายฤทธิศรุต ด่านช่วงค์.....

● ตำแหน่งปัจจุบัน ...ภูมิสถาปนิกปฏิบัติการ.....

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งปัจจุบัน

.....ปฏิบัติงานในฐานะผู้ปฏิบัติงานระดับต้น ที่ต้องใช้ความรู้ความสามารถทางวิชาการในการทำงานด้านภูมิสถาปัตยกรรม ภายใต้การกำกับ แนะนำ ตรวจสอบของผู้อำนวยการกลุ่มภูมิสถาปัตยกรรม สำนักสถาปัตยกรรม เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย.....

หน้าที่ความรับผิดชอบหลัก

ด้านการปฏิบัติการ

.....๑. ศึกษา ค้นคว้า รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับงานภูมิสถาปัตยกรรมทั่วไป งานอนุรักษ์ภูมิสถาปัตยกรรม หรือพื้นที่ประวัติศาสตร์ เพื่อใช้เป็นข้อมูล ในการออกแบบ เขียนแบบงานภูมิสถาปัตยกรรม งานอนุรักษ์ภูมิสถาปัตยกรรม หรือพื้นที่ประวัติศาสตร์.....

.....๒. ร่วมออกแบบ วางแผน ผังแม่บท ผังบริเวณ เขียนแบบ กำหนดรายการประกอบแบบงานภูมิสถาปัตยกรรมทั่วไป งานอนุรักษ์ภูมิสถาปัตยกรรม หรือพื้นที่ประวัติศาสตร์ เพื่อให้กระบวนการปฏิบัติงานและรูปแบบมีความถูกต้อง.....

.....๓. ร่วมจัดทำงบประมาณ ราคาก่อสร้าง ปรับปรุง ซ่อมแซมในการออกแบบ การวางผังในงาน ภูมิสถาปัตยกรรมทั่วไป งานอนุรักษ์ภูมิสถาปัตยกรรม หรือพื้นที่ประวัติศาสตร์ เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ.....

.....๔. ร่วมตรวจงาน ควบคุมการก่อสร้างงานภูมิสถาปัตยกรรม งานอนุรักษ์ภูมิสถาปัตยกรรมในเบื้องต้น ให้เป็นไปตามรูปแบบและประโยชน์ใช้สอย เพื่อให้งานเป็นไปตามรูปแบบและรายการที่กำหนด.....

.....๕. ร่วมวางแผน ปรับปรุงรูปแบบการปฏิบัติงานภูมิสถาปัตยกรรม งานอนุรักษ์ภูมิสถาปัตยกรรม เพื่อให้สอดคล้อง เหมาะสมกับลักษณะทางกายภาพและสภาพพื้นที่.....

ด้านการวางแผน

.....๑. ร่วมวางแผนงาน โครงการของกลุ่มภูมิสถาปัตยกรรม เพื่อให้การดำเนินงานของกลุ่มเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้.....

.....๒. วางแผนการปฏิบัติงานในความรับผิดชอบ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ตรงตามเป้าหมาย ผลสัมฤทธิ์ที่กำหนด.....

.....
ด้านการ...

ด้านการประสานงาน

- ๑. ประสานการทำงานร่วมกันทั้งภายในและภายนอกทีมงาน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความร่วมมือและผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนด
- ๒. ให้ข้อคิดเห็นเบื้องต้น ชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับงานในความรับผิดชอบแก่บุคคล หรือหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเข้าใจหรือความร่วมมือกันในการดำเนินการ

ด้านการบริการ

- ๑. ให้คำแนะนำ ตอบปัญหา ชี้แจง เกี่ยวกับงานในความรับผิดชอบแก่บุคคลหรือหน่วยงาน เพื่อเผยแพร่ความรู้ผลงานในงานภูมิสถาปัตยกรรมให้เป็นไปอย่างถูกต้อง

● ตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง ภูมิสถาปนิกชำนาญการ

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง

..... ปฏิบัติงานในฐานะผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ โดยใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และ ความชำนาญงานสูง ในงานด้านภูมิสถาปัตยกรรม ปฏิบัติงานที่ต้องตัดสินใจหรือแก้ปัญหาที่ยาก ภายใต้การ กำกับ แนะนำ ตรวจสอบของผู้อำนวยการกลุ่มภูมิสถาปัตยกรรม สำนักสถาปัตยกรรม เพื่อให้การดำเนินงาน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

หน้าที่ความรับผิดชอบหลัก

ด้านการปฏิบัติการ

- ๑. ศึกษา ค้นคว้า รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับงานภูมิสถาปัตยกรรมทั่วไป งานอนุรักษ์ภูมิ สถาปัตยกรรม และพื้นที่ประวัติศาสตร์ เพื่อใช้เป็นข้อมูล ในการออกแบบ เขียนแบบงานภูมิสถาปัตยกรรม งาน อนุรักษ์ภูมิสถาปัตยกรรม
- ๒. ควบคุม ตรวจสอบการออกแบบ วางแผน ผังแม่บท ผังบริเวณ เขียนแบบ กำหนดรายการ ประกอบแบบงานภูมิสถาปัตยกรรมทั่วไป งานอนุรักษ์ภูมิสถาปัตยกรรม และพื้นที่ประวัติศาสตร์ เพื่อให้ กระบวนการปฏิบัติงานและรูปแบบมีความถูกต้อง
- ๓. จัดทำงบประมาณ ราคาก่อสร้าง ปรับปรุง ซ่อมแซมในการออกแบบ การวางผังในงานภูมิ สถาปัตยกรรมทั่วไป งานอนุรักษ์ภูมิสถาปัตยกรรม เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย และมี ประสิทธิภาพ
- ๔. ตรวจงาน ควบคุมการก่อสร้างงานภูมิสถาปัตยกรรม งานอนุรักษ์ภูมิสถาปัตยกรรม ให้เป็นไป ตามรูปแบบและประโยชน์ใช้สอย เพื่อให้งานเป็นไปตามรูปแบบและรายการที่กำหนด
- ๕. วางแผน ปรับปรุงรูปแบบการปฏิบัติงานภูมิสถาปัตยกรรม งานอนุรักษ์ภูมิสถาปัตยกรรม เพื่อให้สอดคล้อง เหมาะสมกับลักษณะทางกายภาพและสภาพพื้นที่ และมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม

ด้านการ...

ด้านการวางแผน

- ๑. ร่วมวางแผนงาน โครงการ กิจกรรมของกลุ่ม แก้ไขปัญหาข้อขัดข้องในการปฏิบัติงานและติดตามประเมินผล เพื่อให้การดำเนินงานของกลุ่มเป็นไปตามเป้าหมาย ผลสัมฤทธิ์ที่กำหนด
- ๒. ร่วมวางแผน วางแนวทางการพัฒนาในทางวิชาการด้านภูมิสถาปัตยกรรม และการอนุรักษ์ภูมิสถาปัตยกรรมไทย เพื่อประโยชน์ในการจัดทำองค์ความรู้ทางวิชาการด้านภูมิสถาปัตยกรรม และการอนุรักษ์ภูมิสถาปัตยกรรมไทย
- ๓. วางแผนการปฏิบัติงาน และการแก้ไขปัญหาทางงานในความรับผิดชอบ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยตรงตามเป้าหมายที่กำหนด

ด้านการประสานงาน

- ๑. ประสานการทำงานร่วมกัน โดยมีบทบาทในการให้ความเห็น ให้คำแนะนำเบื้องต้นเกี่ยวกับงานภูมิสถาปัตยกรรม และการอนุรักษ์ภูมิสถาปัตยกรรมไทย ทั้งภายในและภายนอกทีมงาน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความร่วมมือและบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด
- ๒. ให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำแก่บุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเข้าใจและความร่วมมือในการปฏิบัติงานร่วมกัน

ด้านการบริการ

- ๑. ให้คำแนะนำ ตอบปัญหา ชี้แจง เกี่ยวกับงานในความรับผิดชอบแก่บุคคลหรือหน่วยงาน เพื่อเผยแพร่ความรู้ผลงานในงานภูมิสถาปัตยกรรมที่รับผิดชอบ
- ๒. กำหนดแนวทาง รูปแบบและรายการ เพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์ใช้สอยที่สมบูรณ์ เหมาะสมกับการอนุรักษ์โบราณสถาน และสภาพแวดล้อมของงาน

ส่วนที่ ๒ ผลงานที่เป็นผลการปฏิบัติงานหรือผลสำเร็จของงาน (เรียงลำดับตามความดีเด่น หรือความสำคัญ)

ผลงาน ลำดับที่ ๑

๑. เรื่อง งานออกแบบปรับปรุงภูมิสถาปัตยกรรม

โครงการปรับปรุงอาคารศูนย์บริการข้อมูลหลังเก่าภายในเมืองโบราณศรีเทพ
อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ ตำบลศรีเทพ อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

๒. ระยะเวลาการดำเนินการ

ระยะเวลาออกแบบ การจัดทำแบบ	๙ ตุลาคม ๒๕๖๖ – ๑๐ มกราคม ๒๕๖๘
ระยะเวลาดำเนินการก่อสร้างตามสัญญา	๖ สิงหาคม ๒๕๖๘ – ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๙
	(อยู่ในระหว่างสัญญา)

๓. ความรู้ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

๓.๑ ความรู้ทางวิชาการ

๓.๑.๑ มีความรู้พื้นฐานด้าน ภูมิสถาปัตยกรรม (Landscape Architecture) ได้แก่ การวางแผนบริเวณ และการออกแบบรายละเอียดงานภูมิสถาปัตยกรรม รวมถึงงานพืชพรรณ งานวิศวกรรม โครงสร้าง งานไฟฟ้า และด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง

๓.๑.๒ มีความรู้ ความเข้าใจสภาพพื้นที่และบริบท โดยใช้พื้นฐานข้อมูลความเข้าใจในภูมิประเทศ ภูมิอากาศ นิเวศวิทยา วิถีชีวิต หรือด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยสามารถวิเคราะห์และสรุปเป็นข้อมูลในการออกแบบ

๓.๑.๓ เข้าใจหลักการออกแบบภูมิสถาปัตยกรรมเพื่อการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม

๓.๑.๔ เข้าใจหลักเกณฑ์ของกฎหมาย ข้อบัญญัติ และข้อกำหนดต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการเป็นพื้นฐานการออกแบบและก่อสร้าง

๓.๒ ความชำนาญ หรือความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

๓.๒.๑ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ พระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ข้อกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติโบราณสถาน

๓.๒.๒ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ อนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลกทางวัฒนธรรมและธรรมชาติ (World Heritage Convention) และแนวทางปฏิบัติของ UNESCO และ ICOMOS ที่กำหนดให้กับพื้นที่

๓.๒.๓ ความรู้ด้าน การออกแบบ การจัดการพื้นที่รองรับผู้เข้าชม การเป็นศูนย์ข้อมูลและพื้นที่เกี่ยวเนื่องทางประวัติศาสตร์ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับงานสถาปัตยกรรม และงานจัดแสดง

๓.๒.๔ ความชำนาญในการ ออกแบบภูมิสถาปัตยกรรมให้สอดคล้องกับบริบททางวัฒนธรรม และสภาพพื้นที่ และสิ่งแวดล้อม

๓.๒.๓ มีทักษะการใช้โปรแกรมออกแบบ เช่น AutoCAD, SketchUp, Lumion, GIS, เพื่อจัดทำแบบก่อสร้างและภาพนำเสนอเพื่อสื่อสารให้งานสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์

๓.๓ ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง

๓.๓.๑ ประสบการณ์ในการเข้าใจลำดับขั้นตอนการทำงาน และการก่อสร้างเบื้องต้น

๓.๓.๒ ประสบการณ์ในการประสานงานกับสถาปนิก วิศวกร และนักโบราณคดี เพื่อให้การออกแบบและก่อสร้างเป็นไปตามแนวทางเดียวกัน

๓.๓.๓ ประสบการณ์การดำเนินงานภายใต้ ระเบียบพัสดุภาครัฐ

๔. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินการ และเป้าหมายของงาน

๔.๑ สรุปสาระสำคัญ

(๑) ข้อมูลพื้นฐาน

เมืองโบราณศรีเทพ ตั้งอยู่ในเขตตำบลศรีเทพ อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นแหล่งโบราณคดีขนาดใหญ่และสำคัญของภาคกลางตอนบน มีหลักฐานการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ต่อเนื่องยาวนานตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์จนถึงสมัยทวารวดี ราวพุทธศตวรรษที่ ๑๑-๑๘ ลักษณะเด่นคือเมืองโบราณมีคูน้ำคันดินล้อมรอบสองชั้น ประกอบด้วย “เมืองใน” และ “เมืองนอก” รวมพื้นที่กว่า ๒,๘๐๐ ไร่ ภายในพบซากโบราณสถานจำนวนมาก เช่น เขาค้างใน ปราสาทศรีเทพ ปราสาทสองพี่น้อง เจดีย์ โบราณสถานก่ออิฐ และโบราณวัตถุที่สะท้อนอิทธิพลของศิลปะทวารวดี เขมร และลพบุรี ซึ่งแสดงถึงความรุ่งเรืองทางศาสนาและวัฒนธรรมของเมืองในอดีต

นอกจากนี้ พื้นที่โดยรอบยังพบหลักฐานของชุมชนเกษตรกรรมและระบบชลประทานโบราณ แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาเมืองอย่างเป็นระบบและมีความสัมพันธ์กับเครือข่ายวัฒนธรรมในภูมิภาคลุ่มน้ำป่าสัก เมืองโบราณศรีเทพจึงเป็นหลักฐานสำคัญของการพัฒนาเมืองในภาคพื้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ก่อนการก่อตั้งอาณาจักรใหญ่ในสมัยต่อมา

อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นแหล่งมรดกโลกจากยูเนสโก เป็นแห่งที่ ๗ ของประเทศไทย และเป็นแห่งที่ ๔ ในประเภทมรดกโลกทางวัฒนธรรม ภายใต้ชื่อ เมืองโบราณศรีเทพ และโบราณสถานสมัยทวารวดีที่เกี่ยวข้อง (The Ancient Town of Si Thep and its Associated Dvaravati Monuments) ในการประชุมคณะกรรมการมรดกโลกสมัยสามัญครั้งที่ ๔๕ เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๖ ที่กรุงริยาด ประเทศซาอุดีอาระเบียเนื่องจากผ่านข้อกำหนดและหลักเกณฑ์พิจารณาให้เป็นแหล่งมรดกโลก ดังนี้

(ii) - เป็นสิ่ง...

(ii) - เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลยิ่ง ผลักดันให้เกิดการพัฒนาสืบต่อมาในด้านการออกแบบทางสถาปัตยกรรม อนุสรณ์สถาน ประติมากรรม สวน และภูมิทัศน์ ตลอดจนการพัฒนาศิลปกรรมที่เกี่ยวข้อง หรือการพัฒนาการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ ซึ่งได้เกิดขึ้นในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง หรือบนพื้นที่ใด ๆ ของโลกซึ่งทรงไว้ซึ่งวัฒนธรรม

(iii) - เป็นสิ่งที่ยืนยันถึงหลักฐานของวัฒนธรรมหรืออารยธรรมที่ปรากฏให้เห็นอยู่ในปัจจุบันหรือว่าที่สาบสูญไปแล้ว

(๒) สภาพพื้นที่ปัจจุบัน

เมืองโบราณศรีเทพ ตั้งอยู่ที่ ห่างจากแม่น้ำป่าสักประมาณ ๕ กิโลเมตร อยู่บริเวณเชิงเทือกเขาเพชรบูรณ์ ซึ่งเป็นพื้นที่รอยต่อระหว่างภาคกลางตอนบนกับภาคอีสานตอนล่าง มีภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การตั้งถิ่นฐานและควบคุมเส้นทางคมนาคมสำคัญในอดีต พื้นที่เมืองโบราณมีประมาณ ๒,๘๘๙ ไร่ แบ่งเป็น “เมืองใน” รูปเกือบวงกลม เส้นผ่าศูนย์กลางราว ๑.๕ กิโลเมตร มีคูน้ำ-คันดินล้อมรอบ ซึ่งศูนย์ข้อมูลตั้งอยู่ภายในด้านทิศเหนือของเมืองใน

ศูนย์ข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ อาครปัจจุบัน มีลักษณะเป็น อาคร ๑ ชั้น ล้อมลานเปิดโล่ง และล้อมรอบด้วยพื้นที่ธรรมชาติ การเข้าถึงสามารถเข้าถึงได้โดยเข้าเมืองทางทิศเหนือ จะมีลานจอดรถ อาครห้องน้ำ อาครจำหน่ายบัตรเข้าชม และจุดขึ้นรถรางนำชมเมืองตั้งอยู่ และพื้นที่ส่วนนี้ถูกกั้นด้วยบึงน้ำ (การกั้นเขตพื้นที่ด้วยภูมิสถาปัตยกรรม) ซึ่งมีการเชื่อมต่อด้วยสะพานซึ่งผู้เข้าชมจะต้องมีบัตรเข้าชมจึงจะสามารถเข้าไปในส่วนนี้ได้

โดยรวมของพื้นที่โครงการนั้น ด้านทิศเหนือติดกับทางเข้าเมืองโบราณ คันดินกำแพงเมืองและถนนภายใน ทิศตะวันออก และทิศใต้ติดกับพื้นที่ธรรมชาติภายในเมือง ทิศตะวันตกติดกับถนนสัญจรภายในเมือง และโบราณสถานขนาดเล็ก

(๓) แนวความคิดการออกแบบภาพรวม

ตามข้อกำหนดของมรดกโลกกำหนดให้ไม่ควรให้มีการก่อสร้างใหม่ภายในเขตพื้นที่มรดกโลก ดังนั้นการออกแบบของโครงการนี้จะเน้นไปในการปรับปรุงทั้งในส่วนของงานสถาปัตยกรรม และภูมิสถาปัตยกรรม โดยยังคงรักษาอัตลักษณ์ของเมืองโบราณศรีเทพ และคงแนวความคิดการออกแบบของศูนย์ข้อมูลเดิมไว้ โดยจะปรับปรุงให้สามารถรองรับการใช้งานในปัจจุบันและอนาคต

(๔) แนวความคิดของงานภูมิสถาปัตยกรรม

- ออกแบบภายใต้การรักษาธรรมชาติของพื้นที่

- ออกแบบงานภูมิสถาปัตยกรรมให้มีเอกลักษณ์ ให้สอดคล้องกับสถาปัตยกรรม และงานจัดแสดง
- ออกแบบองค์ประกอบภูมิทัศน์อื่นๆ ให้มีเอกลักษณ์ เรียบง่าย รองรับการใช้งาน
- ออกแบบให้มีลำดับการเข้าถึง ได้แก่ ส่วนบริการผู้เข้าชม (ลานจอดรถหลัก ลานจอดรถเสริม ปรับปรุงห้องน้ำเดิม อาคารจำหน่ายบัตร) ก่อนที่จะเข้าไปส่วนให้บริการ (อาคารศูนย์ข้อมูลฯ จุดจอดรถราง)
- ออกแบบผังบริเวณ ปรับปรุงพื้นที่ที่แบ่งตามการใช้งาน (Zoning) และเส้นทางสัญจรให้สอดคล้องกับการใช้งานในปัจจุบัน แต่ต่อเนื่องไปกันกับงานจัดแสดงภายในอาคารศูนย์ข้อมูล

(๕) แนวความคิดการใช้วัสดุ

โดยรวมแนวความคิดใช้วัสดุที่ใช้ในโบราณสถานในพื้นที่ และวัสดุธรรมชาติ เพื่อรักษามุมมอง ให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม เช่น ศิลาแลง หินทราย หรือวัสดุเทียบได้แก่ กรวดล้าง ไม้เทียม เพื่อการดูแลรักษาง่าย กลมกลืนสวยงามดำเนินการได้ภายในงบประมาณ

(๖) แนวคิดการออกแบบพืชพรรณ

พื้นที่ตั้งอยู่บนพื้นที่มรดกโลก การดำเนินการสร้างสิ่งก่อสร้างมีแนวคิดให้ จึงมีแนวคิดการเก็บรักษาไม้ยืนต้นเดิมไว้ให้มากที่สุด เพื่อรักษาอัตลักษณ์ของพื้นที่ และสามารถใช้ร่มเงาทำกิจกรรมได้ โดยปลูกไม้ยืนต้นเสริมในตำแหน่งที่ต้องการให้ร่มเงา และเปิดมุมมองไปยังด้านที่มีทัศนียภาพสวยงาม เลือกใช้พื้นลาดแข็งเท่าที่จำเป็น และเลือกชนิดเป็นพืชพรรณพื้นถิ่น เพื่อความยั่งยืนและดูแลรักษาง่าย

๔.๒ ขั้นตอนการดำเนินการ

๔.๒.๑ ขั้นตอนการออกแบบ และจัดทำแบบก่อสร้าง

- (๑) รับทราบ และรวบรวมข้อมูลหารือกับสถาปนิก วิศวกร ผู้ออกแบบงานอาคาร และงานจัดแสดง รวมถึงวิศวกรโยธาถึงความเป็นไปได้ในการทำโครงสร้างหารือปรึกษากับภูมิสถาปนิกผู้เชี่ยวชาญ (นายพรธรรม ธรรมวิมล) เพื่อสรุปแนวทางการออกแบบ และพัฒนาแบบ
- (๒) ลงพื้นที่โครงการ เพื่อสำรวจ และเก็บข้อมูล สภาพพื้นที่จริง
- (๓) วิเคราะห์ข้อมูล และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดเป็นแนวทางออกแบบ
- (๔) ออกแบบงานผังบริเวณ และส่วนรายละเอียดงานภูมิสถาปัตยกรรม ร่วมกับนายพรธรรม ธรรมวิมล

(๕) จัดทำ...

(๕) จัดทำแบบก่อสร้าง ประสานวิศวกรโยธา วิศวกรไฟฟ้า และงานประมาณราคา โดยเสนออธิบดีกรมศิลปากรลงนามเมื่อแบบแล้วเสร็จ

๔.๒.๒ ขั้นตอนการดำเนินการก่อสร้าง

- (๑) ประชุมหารือ กับเจ้าของพื้นที่ ผู้รับจ้างและผู้ที่เกี่ยวข้อง ก่อนดำเนินการก่อสร้าง ระหว่างการก่อสร้าง และติดตามการดำเนินการเป็นระยะ รวมถึงร่วมแก้ไข ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินโครงการ
- (๒) ลงพื้นที่ตรวจการดำเนินการก่อสร้างเป็นระยะ

๔.๓ เป้าหมายของงาน

- ๔.๓.๑ ศูนย์ข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพได้รับการปรับปรุง คาดว่าสามารถรองรับการใช้งาน และรองรับผู้เข้าชมได้มากขึ้นตามวัตถุประสงค์
- ๔.๔.๒ รักษารูปแบบ คุณค่า และปรับปรุงให้สอดคล้องตามแนวทางและข้อกำหนดของมรดกโลก ตามมาตรฐานภูมิสถาปัตยกรรม
- ๔.๔.๓ สามารถดึงเอกลักษณ์ของพื้นที่ออกมาให้มีความโดดเด่น โดยที่ยังรักษาธรรมชาติของพื้นที่เอาไว้ได้

๕. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

๕.๑ เชิงปริมาณ

- แบบก่อสร้างงานภูมิสถาปัตยกรรม พร้อมรายการประกอบแบบแล้วเสร็จ
- คาดการณ์พื้นที่โครงการ ช่วยให้อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ สามารถรองรับผู้เข้าชมได้มากขึ้น เป็นสัดส่วน และมีประสิทธิภาพ

๕.๒ เชิงคุณภาพ

- คาดการณ์พื้นที่โครงการ ได้รับการปรับปรุง สื่ออัตลักษณ์ของพื้นที่ โดยยังคงรักษาพื้นที่ธรรมชาติ

๖. การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ

๖.๑ ได้ศึกษาแนวทาง ข้อกำหนดของมรดกโลก เพื่อเป็นพื้นฐานในการออกแบบบนพื้นที่มรดกโลก และพื้นที่ที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์อื่น ๆ ได้

๖.๒ ได้ศึกษา และทำความเข้าใจบริบทของพื้นที่บริเวณเมืองโบราณศรีเทพ และพื้นที่ต่อเนื่อง สำหรับเป็นพื้นฐานในโครงการอื่น ๆ ภายในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพต่อไป

๖.๓ เป็นส่วนหนึ่งในแผนการดำเนินการอนุรักษ์ เพื่อเสนอต่อมรดกโลก

๗. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

ตามข้อกำหนดของมรดกโลก กำหนดให้ไม่ให้มีสิ่งก่อสร้างใหม่ในเขตพื้นที่มรดกโลก (Property Zone)

และโครง...

และโครงการใหม่ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ใด ๆ ต้องทำการประเมินผลกระทบต่อมรดกทางวัฒนธรรม (HIA) ทำให้โครงการนี้ต้องเป็นการดำเนินการปรับปรุง จึงต้องมีการพิจารณารูปแบบของโครงสร้างเดิมเพิ่มเติมเพื่อไม่ให้โครงการเกิดผลกระทบที่ขัดแย้งข้อกำหนดของมรดกโลก ซึ่งพิจารณาในส่วนของงานภูมิสถาปัตยกรรมเดิมมีในส่วนของงานสะพาน ที่มีการต้องดำเนินการปรับปรุงให้สามารถรองรับการใช้งานที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งเดิมมีเสาโครงสร้างปักลงไปในแหล่งน้ำ ซึ่งขัดกับแนวทางของมรดกโลก จึงได้ออกแบบสะพานใหม่ให้มีช่วงพาดกว้างขึ้น ทำให้ไม่จำเป็นต้องมีเสาค้ำยันระหว่างช่วง

๘. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

ผังสำรวจที่ได้รับไม่ตรงกับพื้นที่จริง ทำให้ต้องมีการปรับผัง และรูปแบบ โดยต้องจัดทำแบบก่อสร้างจริง (Shop Drawings) เพื่อให้สอดคล้องกับพื้นที่

๙. ข้อเสนอแนะ

การออกแบบภูมิสถาปัตยกรรมบนพื้นที่ที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ควรมีแผนแม่บท และแผนการจัดการพื้นที่ก่อนดำเนินการใดๆ เนื่องด้วยเป็นพื้นที่มรดกโลก การดำเนินการใดๆ ควรเป็นไปอย่างมีแบบแผน และมาตรการรองรับถึงผลกระทบด้านต่างๆ ซึ่งจะช่วยเป็นตัวควบคุมให้การพัฒนาไปในแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสม และไม่ขัดต่อข้อกำหนดของมรดกโลก

๑๐. การเผยแพร่ผลงาน (ถ้ามี)

ไม่มี

๑๑. ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน (ถ้ามี)

ลำดับ	ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	สัดส่วนผลงาน	บทบาทของผู้มีส่วนร่วมในผลงาน
๑	นายพรธรรม ธรรมวิมล	๒๕%	กำหนดแนวทางการออกแบบและ ผังบริเวณเบื้องต้น

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ)
(นายฤทธิศรุต ด้านชูวงศ์)
ผู้ขอประเมิน

ขอรับรองว่าสัดส่วนการดำเนินการข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ (ถ้ามี)

รายชื่อผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	ลายมือชื่อ
นายพรธรรม ธรรมวิมล	WM

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ)
(นางเหมือนแก้ว จารุศล วชิระเจียรชัย)
ภูมิสถาปนิกชำนาญการ
รักษาการในตำแหน่ง-
ผู้อำนวยการกลุ่มภูมิสถาปัตยกรรม
ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล

(ลงชื่อ)
(นายอลงกรณ์ กาญจนคูหา)
ผู้อำนวยการสำนักสถาปัตยกรรม

หมายเหตุ คำรับรองจากผู้บังคับบัญชาอย่างน้อย ๒ ระดับ คือผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล และผู้บังคับบัญชา
ที่เหนือขึ้นไปอีกหนึ่งระดับ เว้นแต่ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวเป็นบุคคลคนเดียวก็ให้มีคำรับรอง
๑ ระดับได้

ผลงานลำดับที่ ๒....

ผลงาน ลำดับที่ ๒

๑. เรื่อง งานอนุรักษ์ และออกแบบภูมิสถาปัตยกรรม โครงการบูรณะโบราณสถานสะพานขอม
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

๒. ระยะเวลาการดำเนินการ

ระยะเวลาออกแบบ จัดทำแบบ	๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ - ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๘
ระยะเวลาสัญญาดำเนินการก่อสร้าง	๑๓ กันยายน ๒๕๖๘ - ๙ มิถุนายน ๒๕๖๙
	(อยู่ระหว่างการดำเนินการในสัญญา)

๓. ความรู้ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

๓.๑ ความรู้ทางวิชาการ

๓.๑.๑ มีความรู้พื้นฐานด้าน ภูมิสถาปัตยกรรม (Landscape Architecture) ได้แก่ การวางแผนบริเวณ และการออกแบบรายละเอียดงานภูมิสถาปัตยกรรม รวมถึงงานพืชพรรณ งานวิศวกรรมโครงสร้าง งานไฟฟ้า และด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง

๓.๑.๒ มีความรู้ ความเข้าใจสภาพพื้นที่และบริบท โดยใช้พื้นฐานข้อมูลความเข้าใจในภูมิประเทศ ภูมิอากาศ นิเวศวิทยา วิถีชีวิต หรือด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยสามารถวิเคราะห์และสรุปเป็นข้อมูลในการออกแบบ

๓.๑.๓ เข้าใจหลักการออกแบบภูมิสถาปัตยกรรมเพื่อการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (Cultural Landscape Conservation)

๓.๑.๔ เข้าใจหลักเกณฑ์ของกฎหมาย ข้อบัญญัติ และข้อกำหนดต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการเป็นพื้นฐานการออกแบบและก่อสร้าง

๓.๒ ความชำนาญ หรือความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

๓.๒.๑ ความรู้ ในการอนุรักษ์โบราณสถาน โดยเฉพาะการอนุรักษ์โบราณสถานประเภทหิน

๓.๒.๒ ความรู้ด้าน การวางแผนเมืองโบราณ องค์ประกอบของเมืองโบราณ ในด้านประวัติศาสตร์ขอม และที่เกี่ยวข้อง

๓.๒.๒ ความชำนาญในการ ออกแบบภูมิสถาปัตยกรรมให้สอดคล้องกับบริบททางวัฒนธรรม และสภาพพื้นที่ และสิ่งแวดล้อม

๓.๒.๓ มีทักษะการใช้โปรแกรมออกแบบ เช่น AutoCAD, SketchUp, Lumion, GIS, เพื่อจัดทำแบบก่อสร้างและภาพนำเสนอเพื่อสื่อสารให้งานสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์

๓.๓ ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง

๓.๓.๑ ประสบการณ์ในการเข้าใจลำดับขั้นตอนการทำงาน และการก่อสร้างเบื้องต้น

๓.๓.๒ ประสบ...

๓.๓.๒ ประสพการณ์ในการประสานงานกับสถาปนิก วิศวกร และนักโบราณคดี เพื่อให้
แนวทางการออกแบบการบูรณะได้อย่างเหมาะสม

๓.๓.๓ ประสพการณ์การดำเนินงานภายใต้ ระเบียบพัสดุภาครัฐ

๓.๓.๔ ประสพการณ์การดำเนินการให้พื้นที่บริเวณใกล้เคียง คือ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัด
สกลนคร

๔. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินการ และเป้าหมายของงาน

๔.๑ สาระสำคัญ

(๑) ข้อมูลพื้นฐาน

สะพานขอม จังหวัดสกลนคร มีขนาดความกว้างรวมประมาณ ๔ ม. ความยาวรวม
ประมาณ ๑๘ ม. ตั้งอยู่ในพื้นที่เกาะกลางถนนทางหลวงหมายเลข ๒๓๔๗ (ถนนนิติโย)
ตำแหน่งที่ตั้งสะพานอยู่ต่ำกว่าระดับถนนทั้งสองด้านประมาณ ๒ - ๒.๕ ม. ไม่ปรากฏ
หลักฐานชัดเจนว่าสร้างขึ้นเมื่อใด สันนิษฐานว่าเป็นส่วนหนึ่งของเส้นทางโบราณที่ผ่านเข้า
ออกเมืองหนองหารหลวง (อำเภอเมือง จังหวัดสกลนครปัจจุบัน) เมืองที่มีการวางรูปเมืองใน
ผังสี่เหลี่ยมจัตุรัสตามแบบวัฒนธรรมเขมรโบราณโครงสร้างของสะพานเดิมสร้างขึ้นจากศิลา
แลงทั้งหมด ช่วงล่างสะพานก่อเป็นช่องแบบก่อสันเหลี่ยม (Corbel Arch) เพื่อเปิดเป็น
ทางผ่านของน้ำ รูปแบบสะพานคล้ายคลึงกับสะพานโบราณสมัยพระเจ้าชัยวรมันที่ ๗ ในเขต
ประเทศกัมพูชา

จากข้อมูลที่รวบรวมได้ทั้งบันทึกลายลักษณ์อักษร ภาพถ่ายและภาพถ่ายทางอากาศ
เก่า ในช่วงระยะเวลาประมาณ ๑๐๐ ปีที่ผ่านมา สามารถเห็นสภาพการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น
ในแต่ละช่วงเวลาของสะพานขอมและสภาพแวดล้อมโดยรอบได้ค่อนข้างชัดเจน ดังนี้

- พระนิพนธ์เรื่องเที่ยวที่ต่างๆ ภาคที่ ๔ ในพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยา
ดำรงราชานุภาพ พ.ศ. ๒๔๔๙ ความว่า “...ข้ามาที่บ้านนาเวง ระยะทาง
๑๕ เส้น ไปตามถนนขอมที่สร้างไว้แต่ดึกดำบรรพ์ มีสะพานหินปูนสะพาน
ศิลาแลง ฝีมือขอมทำดีน่าดูอยู่แห่ง ๑ เป็นของสมัยเดียวกันกับเทวสถาน...”
ประมวลร่วมกับภาพถ่ายเก่าที่ถ่ายในครั้งนั้น
- ภาพถ่ายทางอากาศในปี พ.ศ. ๒๔๘๙ สามารถเห็นความสัมพันธ์ของตำ
แหน่งที่ตั้งสะพานกับแนวถนนเก่า ตัวเมืองสกลนครโบราณและ
สภาพแวดล้อมดั้งเดิมของพื้นที่ดินโดยรอบก่อนการเปลี่ยนแปลงจากการ
ขยายตัวของเมืองในเวลาต่อมา
- ภาพถ่ายทางอากาศปี พ.ศ. ๒๕๒๐ ไม่ปรากฏสะพานให้เห็นในภาพ
เนื่องจากการถมดินกลบทับสะพานขอมทั้งหมดเพื่อปรับปรุงถนนใหม่ การ

ปรับปรุง...

ปรับปรุงมีการขยายและปรับยกระดับถนนใหม่ให้สูงและกว้างขึ้น โดยทำทับ
ลงบนถนนเก่าและพื้นที่ข้างเคียง

- ปี พ.ศ. ๒๕๒๓ กรมศิลปากรโดยกองโบราณคดีได้ทำการขุดเปิดถนนที่ถม
ทับสะพานและพื้นที่ออก ทำการบูรณะตัวสะพานช่วงบนกลับขึ้นมาใหม่
กรมทางหลวงได้ดำเนินการปรับแนวถนนให้เบี่ยงหลบพ้นจากตัวสะพาน
พื้นที่โบราณสถานตามที่ขึ้นทะเบียนไว้จึงมีลักษณะเป็นแอ่งต่ำในเกาะกลาง
ถนนดังเช่นปัจจุบัน

(๒) สภาพพื้นที่ปัจจุบัน

ปัจจุบันสะพานขอมตั้งอยู่ในพื้นที่เกาะกลางถนนที่มีสภาพเป็นแอ่งลึก พื้นที่นี้มี
ระดับต่ำกว่าพื้นที่โดยรอบค่อนข้างมากทำให้เกิดน้ำท่วมขังโดยรอบสะพานเกือบตลอดทั้งปี
สภาพดังกล่าวทำให้โบราณสถานแห่งนี้ยากต่อการมองเห็นและเข้าถึงของผู้ที่สัญจรโดยรอบ
ส่งผลให้อยู่ในสภาพชำรุดทรุดโทรม เนื่องจากขาดการดูแลรักษามาเป็นเวลานาน เสาและ
ช่องเปิดทางน้ำซึ่งเป็นโครงสร้างช่วงล่างถูกดินถมทับสูงเกือบถึงท้องสะพานทำให้ไม่สามารถ
เห็นรูปแบบสะพานได้เต็มสมบูรณ์ ปลายสะพานทั้ง ๒ ด้านก่อศิลาแลงเป็นบันไดบันไดทาง
ขึ้น-ลง บางส่วนของผิวสะพานฉาบแต่งผิวด้วยศิลาแลงเทียม ตัวสะพานมีการเสริมโครงสร้าง
คอนกรีตในหลายส่วนจากการบูรณะด้วยวิธีถอดรื้อหินบางส่วนออกและประกอบกลับขึ้นมาใหม่
ในปี พ.ศ. ๒๕๒๒ ต่อมา สำนักศิลปากรที่ ๘ ขอนแก่นได้ทำการขุดแต่งพื้นที่รอบตัวสะพาน
ในช่วงปลายปีพ.ศ. ๒๕๖๗ ทำให้สามารถเห็นรูปแบบเต็มของสะพาน แนวทางน้ำเดิมและ
กองหินหล่นเดิมได้เกือบทั้งหมด ทั้งนี้จากการตรวจสอบรูปแบบสะพานปัจจุบันกับภาพถ่าย
โบราณในช่วงเวลาต่างๆ ก่อนการบูรณะปี พ.ศ. ๒๕๒๒ ร่วมกับการศึกษาเปรียบเทียบ
สะพานโบราณที่มีรูปแบบลักษณะใกล้เคียงในประเทศกัมพูชาพบว่ารูปแบบสะพานที่เป็นอยู่
ในปัจจุบันยังมีความคลาดเคลื่อน ผิดไปจากรูปแบบที่ควรเป็นไปตามหลักฐานทางวิชาการ
ค่อนข้างมาก

(๓) แนวความคิดการออกแบบภาพรวม

สะพานขอมเป็นโบราณสถานสำคัญของจังหวัดสกลนคร ที่ตั้งสะพานอยู่บนถนนสาย
หลักในตำแหน่งทางเข้าเมืองปัจจุบัน สะพานและสภาพพื้นที่ตั้งอยู่ในสภาพทรุดโทรมมาก
จำเป็นต้องได้รับบูรณะและปรับปรุงเพื่อคืนคุณค่าความสำคัญของโบราณสถานแห่งนี้ให้
กลับคืนมา แนวคิดสำคัญมีดังนี้

- บูรณะขึ้นส่วนองค์ประกอบปัจจุบันส่วนที่ดั้งเดิมส่วนที่ชำรุดเสียหาย พื้นฟูรูปแบบ
ทางสถาปัตยกรรมและโครงสร้างของสะพานที่หายไปให้กลับมาถูกต้องตรงตาม
หลักฐานทางวิชาการ ด้วยวัสดุและเทคนิคก่อสร้าง แบบดั้งเดิมให้มากที่สุด

- สื่อสาร...

- สื่อสารคุณค่าความสำคัญของโบราณสถานผ่านรูปแบบสะพานและองค์ประกอบส่วนควบสำคัญที่ได้รับการบูรณะฟื้นฟู การเปิดมุมมองจากการปรับปรุงทางภูมิสถาปัตยกรรมที่คำนึงถึงบริบทของสภาพแวดล้อม การรับรู้ของผู้สัญจรผ่านในลักษณะต่าง ๆ

(๔) แนวความคิดของงานภูมิสถาปัตยกรรม

- การอนุรักษ์และการบูรณะ โดยการรักษาดำเนิน ระยะ ระดับเดิมไว้เพื่อแสดงให้เห็นถึงความแท้ของพื้นที่ และการบูรณะให้ช่องของสะพานโปร่งตามรูปแบบเดิม เพื่อแสดงถึงภูมิปัญญา และเทคโนโลยีโบราณ ที่ออกแบบให้คนสามารถสัญจรและยังทำหน้าที่ให้น้ำไหลผ่านได้อีกด้วย
- การสื่อความหมาย โดยมีการปรับระดับพื้นดินโดยรอบในแนวเดียวกันกับสะพาน ให้ค่อยๆ ลาดเปิดมุมมองเพื่อนำสายตาต่อผู้สัญจรทางถนน และเสริมแนวถนนโบราณด้วยวัสดุเทียบเคียงตามยุคสมัยให้เกิดแนวแกนถนน ซึ่งเป็นการเสริมมุมมองและฟื้นคืนแนวถนนโบราณอีกด้วย

(๕) แนวความคิดการใช้วัสดุ

แนวคิดหลักเพื่อการบูรณะและการอนุรักษ์ การเลือกใช้วัสดุดั้งเดิม ได้แก่ ศิลาแลง โดยฟื้นคืนลักษณะโครงสร้างเดิม แต่ด้วยข้อจำกัดของศิลาแลงที่มีโอกาสเสื่อมสภาพ หรือแตกหักตามสภาพ ทำให้ต้องมีการเสริมศิลาแลงใหม่ในบางส่วนเพื่อให้สะพานสมบูรณ์ตามแบบสันนิษฐาน และตามแบบมีการสื่อความแนวถนนโบราณ โดยใช้วัสดุกรวดศิลาแลง และเพิ่มความคงทนด้วยวัสดุสมัยใหม่โดยการผสม สารโพลีเมอร์แบบใสผสม ตามรูปแบบที่ได้ทดลองใช้ และมีประสิทธิภาพ ช่วยชะลอและลดการผุสลายของเม็ดกรวดในเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์สตึกก้อกธม ในเขตอำเภอโคกสูง จังหวัดสระแก้ว ซึ่งมีลักษณะรูปแบบสถาปัตยกรรมแบบขอมเช่นเดียวกัน

(๖) แนวคิดการออกแบบพืชพรรณ

พื้นที่ตั้งอยู่แนวเกาะกลางถนน ทำให้การออกแบบพืชพรรณต้องส่งเสริมต่อมุมมองเพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการสื่อความหมาย แนวเส้นทางถนนโบราณ โดยเลือกใช้ ต้นตาล ที่เป็นสัญลักษณ์ที่มักปรากฏกับงานสถาปัตยกรรมขอม

การเลือกใช้พืชพรรณระยะแรก เลือกใช้ไม้คลุมดินในสองส่วน ได้แก่ ส่วนที่เป็นพื้นระนาบใช้งานปกติจะใช้เป็นสนามหญ้า ส่วนพื้นที่ที่ต้องใช้วัสดุยึดผิวดินในส่วนที่ต้องเปิดหน้าดินบริเวณที่เป็นโบราณสถานสะพานและระนาบท้องทางน้ำ จึงเลือกใช้ต้นกระดุมทองเลื้อย เพื่อแสดงสัญลักษณ์แนวเขต และช่วยยึดหน้าดิน

๔.๒ ขั้นตอนการดำเนินการ

๔.๒.๑ ขั้นตอนการออกแบบ และจัดทำแบบก่อสร้าง

- (๑) รับทราบและรวบรวมข้อมูล ด้านประวัติศาสตร์ รูปภาพและแผนที่โบราณ และข้อมูลเทียบเคียง
- (๒)หารือกับสถาปนิกอนุรักษ์ เพื่อกำหนดแนวทางรูปแบบการบูรณะลงพื้นที่โครงการ เพื่อสำรวจ และเก็บข้อมูล พร้อมหารือกับหน่วยงานท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องเพื่อหารือแนวทาง
- (๓) วิเคราะห์ข้อมูล และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดเป็นแนวทางออกแบบการอนุรักษ์ ออกแบบงานผังบริเวณ และส่วนรายละเอียดงานภูมิสถาปัตยกรรมร่วมกันกับงานบูรณะในส่วนของสถาปนิก
- (๔) จัดทำแบบก่อสร้าง ประสานวิศวกรโยธาและงานประมาณราคา โดยเสนออธิบดีกรมศิลปากรลงนามเมื่อแบบแล้วเสร็จ

๔.๒.๒ ขั้นตอนการดำเนินการก่อสร้าง

- (๑) ประชุม หารือกับเจ้าของพื้นที่ ผู้รับจ้างและผู้ที่เกี่ยวข้อง และติดตามการดำเนินการก่อสร้างเป็นระยะถึงโครงการแล้วเสร็จ รวมถึงร่วมแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินโครงการ
- (๒) กำหนดให้มีการสำรวจ เก็บข้อมูลก่อน ระหว่าง และหลังการดำเนินการอย่างละเอียด เพื่อเก็บเป็นข้อมูลและป้องกันความผิดพลาด
- (๓) ลงพื้นที่ตรวจสอบการดำเนินการก่อสร้างเป็นระยะ พร้อมให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดูแลต่อผู้ดูแลพื้นที่หลังโครงการแล้วเสร็จ

๔.๓ เป้าหมายของงาน

- ๔.๔.๑ โบราณสถานสะพานขอม ได้รับการบูรณะแล้วเสร็จ สามารถรักษา และฟื้นคืนคุณค่า บางส่วนที่หายไปของสะพาน ในฐานะที่เป็นองค์ประกอบหลักสำคัญของเมืองโบราณสกลนคร
- ๔.๔.๒ ประชาชนสามารถรับรู้ และเห็นความสำคัญ และรองรับผู้เข้าชมได้มากขึ้นตามวัตถุประสงค์

๕. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

๕.๑ เชิงปริมาณ

- (๑) แบบก่อสร้างงานภูมิสถาปัตยกรรม พร้อมรายการประกอบแบบแล้วเสร็จ
- (๒) คาดการณ์พื้นที่โครงการ สามารถรองรับผู้เข้าชมได้มากขึ้น ปลอดภัย และมีประสิทธิภาพ

๕.๒ เชิงคุณภาพ...

๕.๒ เชิงคุณภาพ

- (๑) คาดการณ์การดำเนินโครงการแล้วเสร็จ สมบูรณ์ตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์
- (๒) คาดการณ์พื้นที่โบราณสถานสะพานขอมได้รับการคืน และฟื้นฟูคุณค่า เป็นโบราณสถานที่สำคัญแห่งหนึ่งของเมือง

๖. การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ

๖.๑ เรียนรู้เป็นข้อมูลพื้นฐานการออกแบบภูมิสถาปัตยกรรมในพื้นที่โบราณสถาน โดยเฉพาะโบราณสถานสมัยขอม รวมถึงลักษณะภูมิประเทศในเขตพื้นที่จังหวัดสกลนคร เพื่อเป็นข้อมูลในการออกแบบโครงการอื่น ๆ ต่อไป

๖.๒ เป็นโครงการที่สามารถต่อยอดนำไปสู่การฟื้นฟู พัฒนา และบูรณะเมืองเก่าสกลนคร ทั้งในส่วนหน้าที่ของกรมศิลปากร และหน่วยงานภายในจังหวัดสกลนคร

๗. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

๗.๑ ด้วยพื้นที่โครงการโบราณสถานสะพานขอม ได้มีการกำหนดเขตโบราณสถานตามพระราชบัญญัติโบราณสถานฯ ไว้อย่างชัดเจน แต่อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพเมืองในปัจจุบัน ทำให้ขอบเขตบางส่วนของพื้นที่ดังกล่าวถูกซ้อนทับด้วยแนวถนนทางหลวง อีกทั้งขอบเขตที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้เดิมยังไม่ครอบคลุมพื้นที่ที่มีการขุดค้นพบทางโบราณคดีเพิ่มเติมภายหลัง คือ บริเวณพื้นที่ท้องทางน้ำที่ขยาย ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินงานในพื้นที่โครงการเป็นไปอย่างถูกต้องและสามารถรักษาคูณค่าของพื้นที่โบราณสถานไว้ได้อย่างครบถ้วน จึงต้องมีการหารือและหาข้อสรุปร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวทางการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์พื้นที่ให้เหมาะสมก่อนการดำเนินการจัดทำแบบ

๗.๒ แนวทางการอนุรักษ์ คือ รักษาตำแหน่ง ระดับและแนวของสะพานดั้งเดิมไว้ ทำให้ระดับความสูงแตกต่างจากระดับการใช้งานปัจจุบันมาก (ประมาณ ๒ – ๔ เมตร) และมีข้อจำกัดของพื้นที่ที่ถูกควบคุมด้วยถนนทางหลวงทั้งสองด้าน ทำให้การออกแบบภูมิสถาปัตยกรรม จำเป็นต้องมีการพิจารณาระยะ และการปรับระดับให้สามารถดำเนินการได้โดยรูปแบบไม่รบกวน และทำลายคุณค่าของโบราณสถาน และถนนยังคงสัญจรได้อย่างปลอดภัย

๘. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

ตำแหน่งที่ตั้งของสะพานขอมอยู่บริเวณกึ่งกลางของถนนทางหลวงสายหลักที่เชื่อมต่อระหว่างจังหวัด ทำให้การดำเนินการโครงการมีพื้นที่จำกัดในการก่อสร้าง เตรียมงานต่าง ๆ ดังนั้น จำเป็นต้องมีการวางแผนงานให้เป็นลำดับขั้นตอน และรบกวนพื้นที่การสัญจรของถนนทั้งสองฝั่งให้น้อย

๙. ข้อเสนอแนะ

๙.๑ เห็นควรให้มีการปรับขอบเขตโบราณสถานให้ครอบคลุมพื้นที่เพิ่มเติม โดยรวมถึงแนวถนนโบราณที่เชื่อมต่อไปยังแนวคันดินและคูเมืองโบราณของเมืองสกลนคร เพื่อให้การอนุรักษ์และบริหารจัดการพื้นที่ที่มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๙.๒ งบประมาณในระยะแรกๆที่ดำเนินการ จะครอบคลุมเฉพาะพื้นที่ภายในเขตโบราณสถานเท่านั้น อย่างไรก็ตาม พื้นที่ดังกล่าวมีศักยภาพในการเชื่อมโยงกับบริเวณสนามซึ่งสามารถพัฒนาให้เป็นพื้นที่สาธารณะอเนกประสงค์ของเมือง และเชื่อมต่อไปยังประตูเมืองสกลนครซึ่งเป็นสัญลักษณ์สำคัญของเมือง อันจะส่งเสริมให้พื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่สาธารณะหลักของเมือง สามารถรองรับกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน และเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์เมืองสกลนครได้ในอนาคต หากได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสม

๑๐. การเผยแพร่ผลงาน (ถ้ามี)

มีการจัดทำรายงาน และได้เผยแพร่นำเสนอใน งานเสวนาในหัวข้อ “เปิดประตูสู่สะพานขอม ๑,๐๐๐ ปี กับการพัฒนาเมืองสกลนคร” เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๖๗ ณ โรงแรม เอ็ม เจ อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

๑๑. ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน (ถ้ามี)

ลำดับ	ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	สัดส่วนผลงาน	บทบาทของผู้มีส่วนร่วมในผลงาน
-	-	-	-

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ)

(นายฤทธิศรุต ด่านวงศ์)

ผู้ขอประเมิน

ขอรับรองว่าสัดส่วนการดำเนินการข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ (ถ้ามี)

รายชื่อผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	ลายมือชื่อ
-	-

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ)

(นางเหมือนแก้ว จารุศล วชิระเจียรชัย)

ภูมิสถาปนิกชำนาญการ

รักษาการในตำแหน่ง-

ผู้อำนวยการกลุ่มภูมิสถาปัตยกรรม

ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล

(ลงชื่อ)

(นายอลงกรณ์ กาญจนคุหะ)

ผู้อำนวยการสำนักสถาปัตยกรรม

หมายเหตุ คำรับรองจากผู้บังคับบัญชาอย่างน้อย ๒ ระดับ คือผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล และผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไปอีกหนึ่งระดับ เว้นแต่ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวเป็นบุคคลคนเดียวกัน ก็ให้มีคำรับรอง ๑ ระดับได้

ผลงาน ลำดับที่ ๓...

ผลงาน ลำดับที่ ๓

๑. เรื่อง งานออกแบบภูมิสถาปัตยกรรม โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเก่า
อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี

๒. ระยะเวลาการดำเนินการ

ระยะเวลาดำเนินการออกแบบ จัดทำแบบ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ - ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๔

ระยะเวลาดำเนินการก่อสร้างตามสัญญา ๙ เมษายน ๒๕๖๔ - ๙ สิงหาคม ๒๕๖๔

๓. ความรู้ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

๓.๑ ความรู้ทางวิชาการ

๓.๑.๑ มีความรู้พื้นฐานด้าน ภูมิสถาปัตยกรรม (Landscape Architecture) ได้แก่ การวางแผนบริเวณ และการออกแบบรายละเอียดงานภูมิสถาปัตยกรรม รวมถึงงานพืชพรรณ งานวิศวกรรม
โครงสร้าง งานไฟฟ้า และด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง

๓.๑.๒ มีความรู้ ความเข้าใจสภาพพื้นที่และบริบท โดยใช้พื้นฐานข้อมูลความเข้าใจในภูมิ
ประเทศ ภูมิอากาศ นิเวศวิทยา วิถีชีวิต หรือด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยสามารถวิเคราะห์และสรุปเป็น
ข้อมูลในการออกแบบ

๓.๑.๓ เข้าใจหลักเกณฑ์ของกฎหมาย ข้อบัญญัติ และข้อกำหนดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการเป็น
พื้นฐานการออกแบบและก่อสร้าง

๓.๒ ความชำนาญ หรือความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

๓.๒.๑ ความรู้ด้าน การออกแบบ การจัดการพื้นที่พิพิธภัณฑสถานและพื้นที่ที่เกี่ยวข้องทาง
ประวัติศาสตร์ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับงานสถาปัตยกรรม และงานจัดแสดง

๓.๒.๒ ความชำนาญในการ ออกแบบภูมิสถาปัตยกรรมให้สอดคล้องกับบริบททางวัฒนธรรม
และสภาพพื้นที่ และสิ่งแวดล้อม

๓.๒.๓ มีทักษะการใช้โปรแกรมออกแบบ เช่น AutoCAD, SketchUp, Lumion, GIS, เพื่อ
จัดทำแบบก่อสร้างและภาพนำเสนอเพื่อสื่อสารให้งานสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์

๓.๓ ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง

๓.๓.๑ ประสบการณ์ในการเข้าใจลำดับขั้นตอนการทำงาน และการก่อสร้างเบื้องต้น

๓.๓.๒ ประสบการณ์ในการประสานงานกับสถาปนิก วิศวกร และภัณฑารักษ์ เพื่อให้การ
ออกแบบและก่อสร้างเป็นไปตามแนวทางเดียวกัน

๓.๓.๓ ประสบการณ์การดำเนินงานภายใต้ ระเบียบพัสดุภาครัฐ

๔. สรุปสาระสำคัญ...

๔. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินการ และเป้าหมายของงาน

๔.๑ สรุปสาระสำคัญ

(๑) ข้อมูลพื้นฐาน

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ บ้านเก่า ตั้งอยู่ที่ตำบลบ้านเก่า อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ริมฝั่งแม่น้ำแควน้อย ห่างจากตัวเมืองประมาณ ๓๕ กิโลเมตร เป็นพิพิธภัณฑโบราณคดีที่จัดแสดงหลักฐานการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์ในภาคตะวันตกของประเทศไทย โดยเฉพาะวัฒนธรรม “บ้านเก่า” ซึ่งเป็นวัฒนธรรมยุคหินใหม่ มีอายุราว ๓,๐๐๐ – ๔,๐๐๐ ปี หลักฐานที่ค้นพบได้แก่ ขวานหินขัด ภาชนะดินเผา เครื่องประดับ และโครงกระดูกมนุษย์ แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการทางสังคมและเทคโนโลยีของมนุษย์ยุคนั้นที่เริ่มรู้จักการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์

แหล่งโบราณคดีบ้านเก่าได้รับการค้นพบครั้งแรกในช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒ ระหว่างการก่อสร้างทางรถไฟสายไทย-พม่า ต่อมา มีการขุดค้นและศึกษาทางวิชาการโดยโครงการสำรวจร่วมไทย-เดนมาร์ก (Thai-Danish Prehistoric Expedition) ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๐๓-๒๕๐๕ ซึ่งเป็นการศึกษาทางโบราณคดีที่สำคัญของประเทศและทำให้บ้านเก่าเป็นแหล่งอ้างอิงระดับนานาชาติด้านวัฒนธรรมก่อนประวัติศาสตร์ของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

(๒) สภาพพื้นที่ปัจจุบัน

- พื้นที่โครงการตั้งอยู่ห่างจากถนนสายหลักประมาณ ๑ กม. โดยเป็นถนนตันที่สิ้นสุดที่พื้นที่โครงการ
- พื้นที่โครงการมีพื้นที่ปัจจุบันรวมประมาณ ๓๐๐ ไร่. โดยมีอาคารจัดแสดงหลัก (อาคารสร้างใหม่) และอาคารประกอบ บ้านพัก ซึ่งปรับปรุงจากอาคารเดิม โดยทางเข้าหลักหันไปด้านทิศเหนือซึ่งเป็นถนนสาธารณะทางเข้า และพื้นที่เกษตรกรรม (ไร่อ้อย) ทิศตะวันออกเป็นพื้นที่เกษตรกรรม ทิศใต้เป็นพื้นที่ลาดชันมากลงไปยังพื้นที่เกษตรกรรม และแม่น้ำแควน้อย ทิศตะวันตกเป็นหลุมขุดค้นกระจายตัวอยู่ซึ่งปัจจุบันอยู่ในเขตวัดท่าโป๊ะ

(๓) แนวความคิดการออกแบบ

แนวความคิดรวมการออกแบบพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเก่า เพื่อจัดแสดงโบราณวัตถุที่ค้นพบจากพื้นที่ขุดค้นจริง ภายในอาคารจัดแสดงที่ออกแบบให้สื่อถึงลักษณะของหลุมขุดค้น พร้อมปรับปรุงภูมิสถาปัตยกรรมให้สอดคล้องกับบริบทธรรมชาติและอาคารจัดแสดง โดยพื้นที่ตั้งมีลักษณะเป็นพื้นที่ธรรมชาติ ตั้งอยู่บนเนิน ด้านหลังมีแม่น้ำ ด้านหน้าเป็นพื้นที่เกษตรกรรม ซึ่งถือเป็นพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติมีบริบททางธรรมชาติเป็นจุดเด่น

โดย...

โดยโครงการมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เข้าชมเข้าใจความสำคัญของมรดกทางวัฒนธรรมยุคก่อนประวัติศาสตร์ รวมทั้งตระหนักถึงการอนุรักษ์และคุณค่าทางโบราณคดีของพื้นที่บ้านเก่า ซึ่งถือเป็นหนึ่งในแหล่งอารยธรรมแรกเริ่มของมนุษย์ในลุ่มน้ำแควและภาคตะวันตกของประเทศไทย

(๔) แนวความคิดของงานภูมิสถาปัตยกรรม

- ออกแบบภายใต้การรักษาธรรมชาติของพื้นที่ เปิดมุมมองออกสู่ภายนอกที่มีทัศนียภาพสวยงามในบริเวณด้านหลังของพื้นที่ ทั้งการออกแบบขั้นที่หนึ่ง ที่เป็นเส้นสายธรรมชาติให้ค่อยๆ กลืนไปกับลักษณะภูมิประเทศโดยมองเห็นทัศนียภาพของแม่น้ำแควน้อยในมุมนี้ได้อย่างชัดเจน และแนวแกนของอาคารมีการขยายระยะเบี่ยงชมทัศนียภาพออกไปเพื่อความน่าสนใจในกับพื้นที่และชมทัศนียภาพมุมกว้างได้มากขึ้น
- ออกแบบงานภูมิสถาปัตยกรรมให้มีเอกลักษณ์ ให้สอดคล้องกับสถาปัตยกรรม และงานจัดแสดง โดยมีแนวจากหลุมขุดค้นซึ่งเป็นลักษณะของอาคารจัดแสดงหลัก งานภูมิสถาปัตยกรรมด้านหน้าเป็นการขยายแนวคิดออกมาในระนาบนอน เป็นการออกแบบเปรียบเทียบกันระหว่างภาพและพื้นภาพ (Figure and Ground) ที่สลับกันระหว่างอาคารและลานด้านหน้า
- ออกแบบองค์ประกอบภูมิทัศน์อื่นๆ ให้มีลักษณะเรียบง่าย ลดทอนจากส่วนหลัก ได้แก่ ป้อมรปภ. ป้าย ประตู และรั้ว
- ออกแบบให้มีลำดับการเข้าถึง ได้แก่ ลานรวมพล ไปสู่ลานต้อนรับที่มีเอกลักษณ์ เชื่อมต่อกับอาคาร สนามสำหรับการจัดการกิจกรรม และพื้นที่ชมทัศนียภาพธรรมชาติด้านหลัง
- แบ่งพื้นที่ส่วนบริการออกจากส่วนพิพิธภัณฑ์ ด้วยแนวรั้วและพืชพรรณ เพื่อความเป็นสัดส่วน และความปลอดภัย

(๕) แนวความคิดการใช้วัสดุ

โดยรวมแนวความคิดใช้วัสดุธรรมชาติ หรือวัสดุที่มีต้นแบบจากธรรมชาติ โดยบริเวณรอบอาคารจัดแสดง เลือกใช้วัสดุที่กลมกลืนต่อเนื่องจากอาคาร ได้แก่ ปูนทำผิวให้คล้ายดิน และสีแดงจากดิน ส่วนบริเวณอื่นๆ ใช้วัสดุธรรมชาติเป็นหลัก เช่น หินภูเขา ไม้ เพื่อความกลมกลืนกับธรรมชาติ เป็นต้น

(๖) แนวคิด...

(๖) แนวคิดการออกแบบพืชพรรณ

พื้นที่ตั้งอยู่บนพื้นที่ที่มีความโดดเด่นทางภูมิประเทศ แลพื้นที่ธรรมชาติ จึงมีแนวคิดการเก็บรักษาไม้ยืนต้นเดิมไว้ให้มากที่สุด เพื่อรักษาอัตลักษณ์ของพื้นที่ และสามารถใช้ร่มเงาทำกิจกรรมได้ โดยปลูกไม้ยืนต้นเสริมในตำแหน่งที่ต้องการให้ร่มเงา และเปิดมุมมองไปยังด้านที่มีทัศนียภาพสวยงาม เลือกใช้พื้นลาดแข็งเท่าที่จำเป็น และเลือกชนิดเป็นพืชพรรณพื้นถิ่นเพื่อความยั่งยืนและดูแลรักษาง่าย

๔.๒ ขั้นตอนการดำเนินการ

๔.๒.๑ ขั้นตอนการออกแบบ และจัดทำแบบก่อสร้าง

- (๑) รับทราบ และรวบรวมข้อมูล ทารื้อกับสถาปนิกผู้ออกแบบงานอาคารซึ่งเป็นส่วนที่ได้ดำเนินการก่อนนระยะแรก
- (๒) ทารื้อ ปรึกษากับภูมิสถาปนิกผู้เชี่ยวชาญ (นายพรธรรม ธรรมวิมล) เพื่อขอแนวทางการออกแบบ
- (๓) ลงพื้นที่โครงการ เพื่อสำรวจ และเก็บข้อมูล
- (๔) วิเคราะห์ข้อมูล และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดเป็นแนวทางออกแบบ
- (๕) ออกแบบงานผังบริเวณ และส่วนรายละเอียดงานภูมิสถาปัตยกรรม ร่วมกับนายพรธรรม ธรรมวิมล
- (๖) จัดทำแบบก่อสร้าง ประสานวิศวกรโยธา วิศวกรไฟฟ้า และงานประมาณราคา โดยเสนออธิบดีกรมศิลปากรลงนามเมื่อแบบแล้วเสร็จ

๔.๒.๒ ขั้นตอนการดำเนินการก่อสร้าง

- (๑) ประชุม ทารื้อกับเจ้าของพื้นที่ ผู้รับจ้างและผู้ที่เกี่ยวข้อง และติดตามการดำเนินการก่อสร้างเป็นระยะถึงโครงการแล้วเสร็จ รวมถึงร่วมแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินโครงการ
- (๒) ลงพื้นที่ตรวจการดำเนินการก่อสร้างเป็นระยะ พร้อมให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดูแลต่อผู้ดูแลพื้นที่หลังโครงการแล้วเสร็จ

๔.๓ เป้าหมายของงาน

๔.๓.๑ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเก่า ได้รับการปรับปรุงแล้วเสร็จ สามารถรองรับการใช้งาน และรองรับผู้เข้าชมได้มากขึ้นตามวัตถุประสงค์

๔.๓.๒ สามารถดึงเอกลักษณ์ของพื้นที่ออกมาให้มีความโดดเด่น โดยที่ยังรักษาธรรมชาติของพื้นที่เอาไว้ได้

๕. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

๕.๑ เชิงปริมาณ

- (๑) แบบก่อสร้างงานภูมิสถาปัตยกรรม พร้อมรายการประกอบแบบแล้วเสร็จ
- (๒) พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเก่า สามารถรองรับผู้เข้าชมได้มากขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ
- (๓) มีพื้นที่ใช้งานภายนอกอาคารเพิ่มมากขึ้น ช่วยให้การจัดการการสัญจรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- (๔) ผู้ชมสามารถใช้เวลาในการเข้าชมได้นานมากขึ้น

๕.๒ เชิงคุณภาพ

- (๑) พื้นที่มีเอกลักษณ์ งานสถาปัตยกรรม และงานภูมิสถาปัตยกรรมสอดคล้องและ ส่งเสริมกัน ส่งผลให้พื้นที่มีจุดเด่น สื่อถึงแนวความคิด หลุดชุดคั่น ซึ่งเป็นจุดเด่นของโบราณคดีบ้านเก่า
- (๒) มีพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรม พื้นที่พักผ่อน พื้นที่ชมทัศนียภาพ รองรับผู้เข้าชมได้ทุกเพศ ทุกวัยรวมถึงผู้พิการ
- (๓) พื้นที่มีขอบเขตชัดเจน มีการแบ่งพื้นที่เป็นสัดส่วนตอบสนองการใช้งานในแต่ละด้าน ทั้งผู้เข้าชม และเจ้าหน้าที่
- (๔) มีการออกแบบเพื่อรองรับการขยายพื้นที่ออกไปเพื่อเชื่อมต่อกับส่วนที่เป็นหลุมชุดคั่นที่อยู่ข้างเคียง
- (๕) ไม่ย่นต้นหลักเดิมของพื้นที่ ถูกเก็บรักษาไว้เพื่อประโยชน์ในด้านนิเวศวิทยา และการใช้งานของพื้นที่

๖. การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ

๖.๑ เรียนรู้เป็นข้อมูลพื้นฐานการออกแบบภูมิสถาปัตยกรรมในพื้นที่พิพิธภัณฑ์ พื้นที่จัดแสดงกลางแจ้ง รวมถึงลักษณะภูมิประเทศในเขตพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อเป็นข้อมูลในการออกแบบโครงการอื่นๆ ต่อไป

๖.๒ อาจนับได้ว่าเป็นโครงการต้นแบบของการออกแบบและปรับปรุงพิพิธภัณฑ์และอาคารของกรมศิลปากร ที่สะท้อนแนวคิดร่วมสมัยอย่างชัดเจน ทั้งในด้านรูปทรง วัสดุ และสีของงานสถาปัตยกรรมและภูมิสถาปัตยกรรม ซึ่งยังคงรักษาอัตลักษณ์ของกรมศิลปากรไว้ได้อย่างเหมาะสม พร้อมทั้งแสดงให้เห็นถึงการพัฒนาแนวทางการออกแบบให้สอดคล้องกับบริบทปัจจุบันอย่างสร้างสรรค์

๗. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

พื้นที่มีความแตกต่างของระยะความสูง และมีสิ่งก่อสร้างเดิมกระจายตัวอยู่ในพื้นที่ ทำให้การออกแบบภูมิสถาปัตยกรรม ต้องกำหนดการถ่าระดับพื้นที่ให้สอดคล้อง และสามารถใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์

๘. ปัญหา...

๘. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

๘.๑ พื้นที่ที่มีความแตกต่างของระยะความสูง ซึ่งผังสำรวจที่ได้รับไม่ตรงกับพื้นที่จริง ทำให้ต้องมีการปรับผัง และรูปแบบ โดยต้องจัดทำแบบก่อสร้างจริง (Shop Drawings) เพื่อให้สอดคล้องกับพื้นที่ ทำให้งานก่อสร้างจริงไม่ตรงตามที่ออกแบบไว้สมบูรณ์ แต่ก็ยังคงรักษาแนวความคิดเอาไว้ได้

๘.๒ ข้อจำกัดของพื้นที่ทำให้ผู้รับจ้างไม่สามารถก่อสร้างโครงสร้างพื้นที่สวนชานและระเบียงชมวิวดตามรูปแบบโครงสร้างของวิศวกร ทำให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบโครงสร้าง

๘.๓ พื้นที่โครงการตั้งอยู่ในจังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งมีระยะห่างจากกรุงเทพฯ ทำให้การสื่อสาร การลงพื้นที่เป็นไปอย่างลำบาก

๙. ข้อเสนอแนะ

๙.๑ เสนอให้ดำเนินการจัดทำผังแม่บทพื้นที่โดยรวม เนื่องจากยังมีพื้นที่แหล่งโบราณคดี หลุมขุดค้นกระจายตัวอยู่ การดำเนินการนี้จะช่วยเป็นแผนช่วยกำหนดทิศทางของโครงการที่ควรจะดำเนินการต่อไปในอนาคต

๙.๒ เสนอให้มีการดำเนินการในแผนระยะที่ ๒ ที่จะเป็นการขยายพื้นที่ออกไปด้านข้างพื้นที่เดิม ซึ่งเป็นหลุมขุดค้นกระจายตัวอยู่ จะช่วยทำให้เส้นทางผู้ชมสามารถเข้าชมหลุมขุดค้นจริงได้เพิ่มเติม และเป็นการป้องกัน รักษาพื้นที่หลุมขุดค้นอีกด้วย

๑๐. การเผยแพร่ผลงาน (ถ้ามี)

หนังสือวัฒนธรรมบ้านเก่า ของกรมศิลปากร

๑๑. ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน (ถ้ามี)

ลำดับ	ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	สัดส่วนผลงาน	บทบาทของผู้มีส่วนร่วมในผลงาน
๑	นายพรธรรม ธรรมวิมล	๓๐%	กำหนดแนวทางการออกแบบและ ผังบริเวณ

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ)
(นายฤทธิศรุต...ด้านชูวงศ์)
ผู้ขอประเมิน

ขอรับรองว่าสัดส่วนการดำเนินการข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ (ถ้ามี)

รายชื่อผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	ลายมือชื่อ
นายพรธรรม ธรรมวิมล	

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ)
(นางเหมือนแก้ว จารุดล วชิระเจียรชัย)
ภูมิสถาปนิกชำนาญการ
รักษาการในตำแหน่ง-
ผู้อำนวยการกลุ่มภูมิสถาปัตยกรรม
ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล

(ลงชื่อ)
(นายอลงกรณ์ กาญจนคุหะ)
ผู้อำนวยการสำนักสถาปัตยกรรม

หมายเหตุ คำรับรองจากผู้บังคับบัญชาอย่างน้อย ๒ ระดับ คือผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล และผู้บังคับบัญชา
ที่เหนือขึ้นไปอีกหนึ่งระดับ เว้นแต่ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวเป็นบุคคลคนเดียวกัน ก็ให้มีคำรับรอง
๑ ระดับได้

แบบการเสนอข้อเสนอแนวคิดการปรับปรุงหรือพัฒนางาน (ระดับชำนาญการ)

๑. ชื่อเรื่อง การจัดทำคู่มือสำหรับงานภูมิสถาปัตยกรรมในพื้นที่มรดกทางศิลปวัฒนธรรมและพื้นที่เกี่ยวเนื่อง

๒. หลักการและเหตุผล

กลุ่มภูมิสถาปัตยกรรมมีภารกิจหลักในการออกแบบ กำหนดรายการอนุรักษ์ และพัฒนาโบราณสถาน รวมทั้งจัดทำแบบงานภูมิสถาปัตยกรรมในพื้นที่โบราณสถาน ทั้งในส่วนของงบประมาณประจำปีของกรมศิลปากรและโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น ในแต่ละปีมีโครงการจำนวนมากที่ขอรับการสนับสนุนจากกลุ่มภูมิสถาปัตยกรรมให้ดำเนินการออกแบบและพัฒนา

การจัดทำ คู่มือและแบบมาตรฐานงานภูมิสถาปัตยกรรมในพื้นที่อนุรักษ์ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้การดำเนินงานในพื้นที่โบราณสถานและพื้นที่มรดกทางวัฒนธรรมเป็นไปอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการและมีมาตรฐานเดียวกันทั่วทั้งองค์กร การมีแบบมาตรฐานและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนจะช่วยส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ตลอดจนช่วยยกระดับมาตรฐานงานออกแบบภูมิสถาปัตยกรรมให้เหมาะสมกับบริบททางประวัติศาสตร์ สังคม และสิ่งแวดล้อม

นอกจากนี้ การรวบรวมและจัดระบบข้อมูลงานภูมิสถาปัตยกรรมที่เคยดำเนินการในพื้นที่ต่าง ๆ จะช่วยให้เกิดฐานข้อมูลส่วนกลาง สามารถใช้เป็นกรณีศึกษา (Case Study) และเป็นแนวทางในการพัฒนาโครงการอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกันได้ต่อไปในอนาคต

๓. บทวิเคราะห์ แนวความคิด ข้อเสนอ และข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้น

การอนุรักษ์ภูมิสถาปัตยกรรมในพื้นที่ประวัติศาสตร์ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายในระดับนานาชาติว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญของการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรม ทั้งนี้แนวคิดดังกล่าวมีรากฐานจากกฎบัตรสำคัญของโลก ตั้งแต่กฎบัตรเบอร์รา (The Burra Charter) และ กฎบัตรฟลอเรนซ์ (The Florence Charter) ซึ่งได้เน้นย้ำถึงคุณค่าของภูมิทัศน์และสวนประวัติศาสตร์ในฐานะส่วนหนึ่งของมรดกทางวัฒนธรรมควบคู่กับสถาปัตยกรรม

ภูมิสถาปัตยกรรมจึงไม่เพียงแต่เป็นฉากหรือพื้นที่รองรับ งานสถาปัตยกรรมเท่านั้น แต่ยังเป็นองค์ประกอบที่สะท้อนอัตลักษณ์ วิถีชีวิต และความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมในอดีต อันเป็นคุณค่าที่ควรอนุรักษ์ไว้ควบคู่กับสิ่งก่อสร้างทางสถาปัตยกรรม ซึ่งในประเทศไทย การดำเนินงานอนุรักษ์ภูมิสถาปัตยกรรมมีทั้งในระดับพื้นที่โบราณสถาน ไปจนถึงในระดับเมืองเก่า ซึ่งอยู่ภายใต้ข้อกำหนดและกฎหมายหลายฉบับ เช่น พระราชบัญญัติโบราณสถานฯ พระราชบัญญัติการผังเมืองฯ และพระราชบัญญัติควบคุมอาคารฯ อย่างไรก็ตาม แนวทางหรือมาตรฐานที่เฉพาะด้านภูมิสถาปัตยกรรมยังมีไม่มากและขาดความชัดเจนในการนำไปใช้ กรมศิลปากรซึ่งเป็นหน่วยงานหลักด้านการอนุรักษ์มรดกทางศิลปวัฒนธรรม และมีบุคลากรด้านภูมิสถาปัตยกรรมโดยตรง จึงควรจัดทำแนวทางและแบบมาตรฐานที่เป็นระบบ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่ให้สอดคล้องกับคุณค่าทางประวัติศาสตร์ของแต่ละแหล่ง

การดำเนิน...

การดำเนินโครงการแบ่งออกเป็น ๓ ส่วนหลัก ได้แก่

๓.๑ การรวบรวมและจัดหมวดหมู่ผลงาน

(๑) สำรวจ รวบรวม และจัดเก็บแบบงานภูมิสถาปัตยกรรมเดิม รวมทั้งข้อมูลสภาพพื้นที่จริงในปัจจุบัน เพื่อติดตามและประเมินประสิทธิภาพของโครงการที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

(๒) คัดเลือกรูปแบบที่มีความเหมาะสมและประสิทธิภาพสูง เพื่อปรับปรุงเป็นแบบมาตรฐานสำหรับใช้ในอนาคต

๓.๒ การจัดทำแบบมาตรฐาน (Standard Design Manual)

(๑) จัดหมวดหมู่แนวทางออกแบบตามลักษณะพื้นที่ เช่น พื้นที่โบราณสถาน เมืองเก่า หรือพื้นที่มรดกทางธรรมชาติ

(๒) พิจารณาความแตกต่างทางภูมิประเทศ ประวัติศาสตร์ และเอกลักษณ์ท้องถิ่น เพื่อให้คู่มือสามารถใช้ได้จริงในหลากหลายบริบท

๓.๓ การเผยแพร่และถ่ายทอดองค์ความรู้

(๑) จัดพิมพ์คู่มือในรูปแบบหนังสือรูปเล่ม และ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เพื่อเผยแพร่ให้บุคลากรของภาครัฐ หรือ เอกชน ประชาชนที่สนใจ

(๒) จัดสัมมนาและการบรรยายเชิงวิชาการ เพื่อถ่ายทอดแนวทางและสร้างความเข้าใจแก่ผู้ปฏิบัติงานในภาคส่วนต่าง ๆ

ข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้น คือ ข้อมูลแบบงานเดิมบางส่วนอาจไม่สมบูรณ์หรือสูญหาย รวมถึงการจัดหมวดหมู่อาจมีความซ้ำซ้อนในระยะเริ่มต้น โดยแนวทางแก้ไข ควรรวบรวมข้อมูลให้ครบถ้วนจากทุกแหล่งก่อนดำเนินการจัดหมวดหมู่ พร้อมทั้งตั้งคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญร่วมตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล เพื่อให้ได้ระบบฐานข้อมูลที่เชื่อถือได้

๔. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๔.๑ มีมาตรฐานและแนวทางการดำเนินงานภูมิสถาปัตยกรรม ในพื้นที่โบราณสถาน แหล่งโบราณคดี พื้นที่อนุรักษ์ และพื้นที่เกี่ยวเนื่อง ที่สามารถใช้เป็นกรอบอ้างอิงได้อย่างเป็นระบบ

๔.๒ เกิดความเข้าใจร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการอนุรักษ์ภูมิทัศน์วัฒนธรรม ทำให้งานอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่มีทิศทางที่สอดคล้องและต่อเนื่อง

๔.๓ มีฐานข้อมูลและกรณีศึกษาที่สามารถใช้ประโยชน์ได้ในระยะยาว ทั้งในเชิงการออกแบบ การวิจัย และการเรียนการสอน หรือการขึ้นทะเบียนโบราณสถานประเภทงานภูมิสถาปัตยกรรม

๕. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๕.๑ โบราณสถาน แหล่งโบราณคดี พื้นที่ประวัติศาสตร์ และพื้นที่เกี่ยวเนื่องได้รับการปกป้อง รักษาคุณค่าด้วยรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม

๕.๒ บุคลากรของกรมศิลปากร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงประชาชนทั่วไป มีความรู้ความเข้าใจงานภูมิสถาปัตยกรรมในพื้นที่อนุรักษ์

(ลงชื่อ)

(นายฤทธิศรุต ด้านชุมวงศ์)

ภูมิสถาปนิกปฏิบัติการ

ผู้ขอประเมินบุคคล

(วันที่) ๒๕ / ๓.๑. / ๖๕